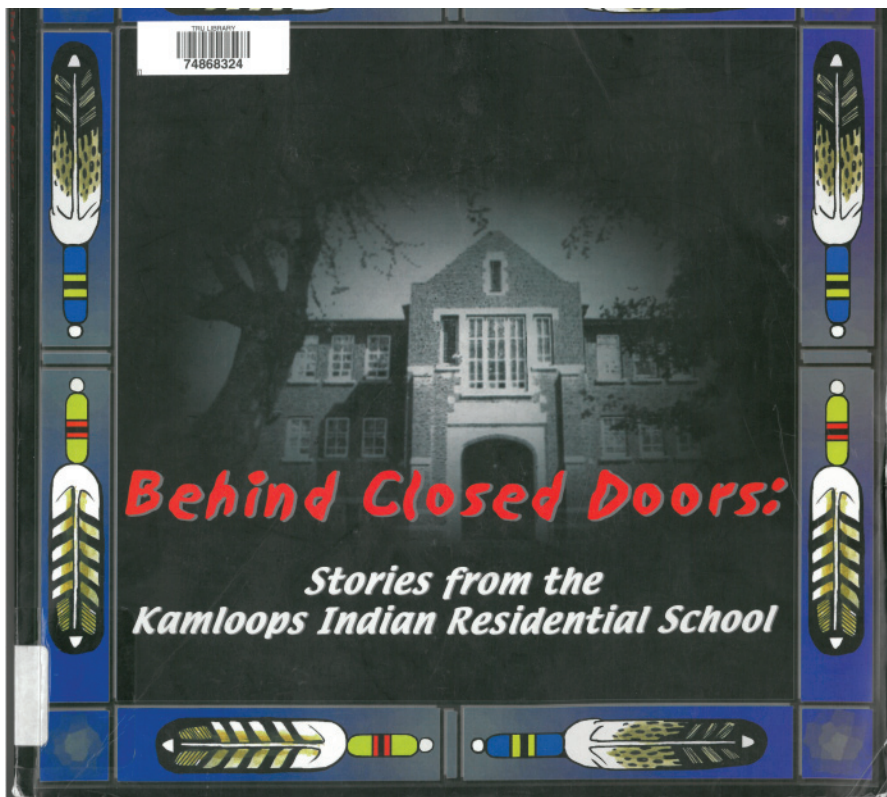

Behind Closed Doors: Stories from the Kamloops Indian Residential School - Jack Agness

ชิติพัทธ์ สุนทรสารทูล
Chitiphat Suntornsaratool

อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Lecturer at Department of History, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

คริสต์ศักราช 2008 รัฐบาลแคนาดาได้ออกแถลงการณ์ถ่ายทอดสดไปทั่วโลก เพื่อขอโทษต่อชนพื้นเมืองมากมายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประเทศแคนาดาจากนโยบายการตั้งโรงเรียนประจำเพื่อชาวพื้นเมืองที่ทำให้ชาวพื้นเมืองเหล่านั้นต้องเจอกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ทางวัฒนธรรม และเป็นเหตุให้เด็กชาวพื้นเมืองหลายคนถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ สูญเสียตัวตนทางวัฒนธรรม และเสียชีวิต¹

¹ Canada's Indian Residential Schools Apology. (2021, 15 January). (Online).

การเกิดขึ้นของลัทธิล่าอาณานิคมทำให้มีการสำรวจดินแดนใหม่บริเวณทวีปอเมริกา ด้วยพื้นที่กว้างใหญ่ของดินแดนที่ค้นพบ ประกอบกับปัญหาภายในทวีป เป็นปัจจัยหลักที่ผลักดันให้เกิดการอพยพครั้งใหญ่ของชาวยุโรปเข้าสู่ทวีปอเมริกาเหนือ ซึ่งก็คือประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดาในปัจจุบัน แน่หนอนว่าเมื่อมีความต้องการในการใช้พื้นที่ที่มีคนพื้นเมืองอยู่ก่อนแล้ว จะต้องมีการต่อสู้แย่งชิง และจบลงด้วยความพ่ายแพ้ของชนพื้นเมือง นำไปสู่การตั้งรกรากถาวรของผู้มาใหม่ และผู้อาศัยอยู่ก่อนจำเป็นต้องถูกจำกัดพื้นที่รวมถึงการเกิดนโยบายกลืนวัฒนธรรมที่ถูกคิดขึ้นโดยรัฐบาลแคนาดาและคริสตจักรระหว่างครึ่งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19 เรื่อยไปจนกระทั่งถึงปลายศตวรรษที่ 20 เพื่อจะทำให้ชาวพื้นเมืองโดยเฉพาะเด็กนั้น ได้เรียนรู้การมีอารยธรรมแบบชาวผิวขาว ดังที่หนังสือที่ผู้ศึกษากำลังจะนำเสนอ

หนังสือเรื่อง *Behind closed doors* นั้นรวบรวมโดย Jack Agness และทอสุมุดแห่งชาติแคนาดา ในปี 1950 หนังสือเล่มนี้ที่ถูกเขียนมาเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของมนุษย์ที่ต้องสูญเสียอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สูญเสียวัยเด็ก สูญเสียการเรียนรู้ที่สมควร หรือแม้กระทั่งสูญเสียชีวิต จากนโยบายการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ทางวัฒนธรรมของรัฐบาลแคนาดา เพื่อเป็นแนวทางในการตีแผ่ความจริงเพื่อป้องกันไม่ให้ความสูญเสียนี้เกิดซ้ำอีก และที่สำคัญคือเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเหยื่อที่ได้รับผลกระทบกับนโยบายนี้¹

หนังสือเล่มนี้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ช่วงจากการรวบรวมประสบการณ์จริงผ่านบทสัมภาษณ์ของผู้ที่เคยศึกษาอยู่ในโรงเรียนประจำจำนวน 32 คน โดยแบ่งจากวิธีการในการอาศัยอยู่ของนักเรียนที่นั่น และแบ่งกลุ่มโดยอิงจากเนื้อหาของผู้ที่มีการประสบการณ์ตรงจากโรงเรียนประจำ Kamloops Indian Residential School ช่วงแรกคือ *Coping* ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้ถ่ายทอดเรื่องราวจะพูดถึงชีวิตและวิธีการรับมือของตนเองในระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนแห่งนั้นไม่ว่าจะเป็นการถูกทำร้ายร่างกาย การถูกบังคับไม่ให้พูดภาษาของตัวเองมีเช่นนั้นจะถูกลงโทษทั้งทางร่างกายและจิตใจ การไม่ถูกเอ่ยนาม ถูกบังคับให้สวมใส่ยูนิฟอร์มสีน้ำตาล และถูกเรียกด้วยเลขประจำตัวทดแทนการเรียกชื่อพื้นเมืองของตนเองดังตัวอย่างตามเนื้อความดังนี้

“They took everything away from me. Everything that’s important to me, mother, father, culture. But not my spirit. They stripped us of everything. Gave us brown uniforms and a number. And they put what they wanted in us, made us ashamed of who we are”²

มีการพูดถึงการบังคับให้เข้าโบสถ์เพื่อสวดมนต์เกือบจะตลอดเวลา และเป็นกิจกรรมหลักสำคัญในการอยู่โรงเรียน ในขณะที่ช่วงที่ 2 จะเป็นช่วงของ *Resistance* หรือการต่อต้านของผู้ถ่ายทอดเรื่องราว ขณะที่ศึกษาอยู่ที่นั่นว่าด้วยวิธีการต่อรองหรือหลบหนี เช่น การหนีโรงเรียนเพื่อไปนอนคลาย หรือการพังประตูรั้วเพื่อเข้าไปหาของรับประทานเนื่องจากโรงเรียนให้อาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการ³ ช่วงที่ 3 คือช่วง *survival* และช่วงที่ 4 นั่นคือช่วง *healing* หรือเป็นช่วงที่จะมีการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับการฟื้นฟู

¹ Jack Agness. (1950). *Behind closed doors*. p. 10.

² *Ibide*. p.29

³ *Ibid*. p.73

สภาพร่างกายและสภาพจิตใจของผู้ที่ประสบกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ทางวัฒนธรรมในขณะที่เรียนอยู่ที่โรงเรียนดังกล่าว

วิธีการเล่าเรื่องของผู้ถ่ายทอดเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้นั้น เนื่องจากเป็นการรวบรวมมุมมอง และประสบการณ์จริงของผู้ถ่ายทอด แต่ละช่วงจึงจะมีการพูดถึงภูมิหลังของแต่ละคนก่อนจะถูกส่งเข้าไปในโรงเรียนประจำ เช่น การเล่าถึงวิถีชีวิตเดิม ไม่ว่าจะเป็นการอาศัยในครอบครัวใหญ่ที่ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และอีกมากมาย หรือบอกเล่าถึงภาษาชนเผ่าที่ใช้เป็นภาษาแรกในวัย ต่อจากนั้น ผู้ถ่ายทอดจึงเล่าเรื่องราววิธีการที่ถูกส่งไปที่โรงเรียนผ่านการเดินทางต่างๆ ทั้งรถไฟ หรือเลวร้ายแม้กระทั่งรถขนสัตว์ จะเห็นได้ว่าการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ส่วนใหญ่่นั้นเป็นเรื่องเลวร้ายซึ่งส่งผลต่อสภาพร่างกาย และจิตใจของผู้ถ่ายทอด ณ ขณะนั้นหรือแม้กระทั่งภายหลังมา ไม่ว่าจะเป็นอาการเกลียดกลัวสังคม¹ หรือการมีความทรงจำร้ายๆ ในขณะที่อยู่ในโรงเรียนจนทำให้เกิดผลกระทบคือการกลับเข้าสู่ความเป็นครอบครัวแบบชนพื้นเมืองไม่ได้ และเมื่อมีลูกต่อมาก็ไม่มีความรู้ความสามารถและตัวตนทางวัฒนธรรมมากพอที่จะถ่ายทอดต่อให้คนรุ่นต่อไป ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านวัฒนธรรมหรือประเพณี²

จากทั้งหมดนี้จะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้ได้ถ่ายทอดเรื่องราวอันเป็นประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติอย่างมาก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ประชากรทั่วโลกสำนึกเรื่องของการเป็นพลเมืองโลกและสมาทานความเท่าเทียมในทุกมิติ นอกจากนี้ยังเป็นหนังสือที่โดดเด่นเรื่องของการนำเสนอหลักฐานแต่ละปัจเจกมารวมกันจนกลายเป็นการเปิดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ให้กับยุคสมัยหนึ่งของประเทศแคนาดาในมิติของสังคมและวัฒนธรรมซึ่งแสดงผ่านผู้ถูกกระทำ และแม้ว่ารัฐบาลแคนาดาได้ออกมายอมรับนโยบายที่นำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ทางวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองและได้มีแถลงการณ์ขอโทษชนพื้นเมืองแล้ว แต่ความเปลี่ยนแปลงในการรวมคนพื้นเมืองเข้าสู่ระบบต่างๆ ยังเปลี่ยนแปลงได้เพียงทีละนิด เนื่องจากความคิดที่ฝังรากลึกของชนขาวที่มีอคติต่อชนพื้นเมืองและความรู้สึกเจ็บปวดของชนพื้นเมืองยังคงดำเนินต่อไปอยู่³

กล่าวโดยสรุปแล้วหนังสือเล่มนี้มีคุณูปการต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างมากโดยเฉพาะประวัติศาสตร์ของช่วงอาณานิคม หรือประวัติศาสตร์ของชาวพื้นเมืองที่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างจริงจังในฐานะคนชายขอบ และที่มากกว่านั้น ในโลกของความเท่าเทียมหลากหลายในคริสต์ศตวรรษที่ 21 หนังสือเล่มนี้จึงเป็นเสมือนภาพสะท้อนความสูญเสียของเผ่าพันธุ์ที่ควรจะต้องเรียนรู้ไว้เพื่อไม่ให้เกิดซ้ำอีกในภายภาคหน้า

¹ *Ibid.* p.22

² Bonita Lawrence and Enakshi Dua. (2005). *Decolonizing Antiracism*. 32(4): 120-143.

³ Canada's Indian Residential Schools Apology. (2021, 15 January). (Online).

รายการอ้างอิง**หนังสือ**

Jack Agness. (1950). *Behind closed doors*. Montreal: Thrytus Books Ltd.

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

“Bonita Lawrence., Enakshi Dua”. (2005). *Decolonizing Antiracism. Social Justice*. 32(4), 120–143.
from <https://www.jstor.org/stable/29768340>.

Electronic Media

“Christian Aboriginal Infrastructure Developments”. (Last modified 2019, 28 July). Retrived January 15, 2021, from http://caid.ca/Dcanada_apology.html.